

**PRAVILNIK
O TEHNI KIM NORMATIVIMA ZA ZAŠTITU
SKLADIŠTA OD POŽARA I EKSPLOZIJA**

Sl.novine FBIH br.23/11 od 05.05.2011 god.

lan 1.

Ovim se Pravilnikom propisuju tehni ke mjere zaštite skladišta od požara i eksplozija.

lan 2.

Odredbe ovoga Pravilnika primjenjuju se na zatvorena skladišta koja služe za uvanje sirovina, poluproizvoda i proizvoda (u daljnjem tekstu: roba).

Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na skladišta kod kojih je nosiva konstrukcija od negoriva materijala i služe za uvanje negorive robe u negorivoj ambalaži, priru na skladišta, skladišta eksploziva, skladišta zapaljivih plinova i zapaljivih teku ina, prijenosna kontejnerska skladišta, kao i skladišta opasnih tvari (u daljnjem tekstu: tvari) kod kojih opasnost ne potje e od pojave požara i eksplozija (razne vrste otrova, radioaktivne tvari i dr.).

lan 3.

Izrazi u ovome Pravilniku zna e:

- 1) **hladnja a** je skladište opremljeno ure ajima za održavanje niske temperature i određene vlažnosti;
- 2) **priru no skladište** je skladište u kojemu se uva roba za potrošnju u jednom danu;
- 3) **regalno skladište** je skladište u kojemu se roba uva na policama, visine do 12 m;
- 4) **silos** je skladište okrugloga ili višekutnoga horizontalnog presjeka koje služi za uvanje praškastih ili zrnatih tvari;
- 5) **visokoregalno skladište** je skladište u kojemu se roba uva na policama, visine iznad 12 m;
- 6) **zatvoreno skladište** je skladište koje ima krov i zidove kojima je zatvoreno sa svih strana i osigurano od prodora atmosferilija;
- 7) **negoriva roba u negorivoj ambalaži** – podrazumijeva metalne sirovine, poluproizvode i gotove proizvode, cement, kre i drugi nezapaljivi građevni materijal;
- 8) **eksplozivna smjesa** podrazumijeva eksplozivne smjese zapaljivih plinova ili para zapaljivih teku ina sa zrakom, kao i smjese zapaljive i eksplozivne prašine sa zrakom;
- 9) **zona opasnosti** podrazumijeva ugroženi prostor (otvoreni, poluotvoreni ili zatvoreni), u kojemu ima, ili se o ekuje, pojava eksplozivnih smjesa, a koji se klasificiraju u zone na temelju učestalosti pojavljivanja i trajanja eksplozivne smjese;
- 10) **protueksplozijska zaštita (Ex zaštita)** - odgovaraju a vrsta zaštite (konstrukcije) elektri nog ure aja ili opreme koja se ozna ava oznakom "Ex", za uporabu u zonama opasnosti, a koja osigurava da elektri ni ure aj ili oprema ne e izazvati paljenje okolne eksplozivne smjese;
- 11) **donja granica eksplozivnosti** je najniža koncentracija zapaljivog plina, pare ili prašine u zraku ispod koje se ne e stvoriti eksplozivna smjesa;
- 12) **eksplozijski odušak** je nezaprije eni - slobodni otvor u prostorijama i objektima, namijenjen za ispuštanje tlaka eksplozije (odgovaraju i zidni otvori, krovni ili zidni paneli i sl.);
- 13) **nužna rasvjeta** - vrsta sigurnosne rasvjete u objektu, za osvjetljavanje evakuacijskih putova prema izlazima iz objekta u slu aju opasnosti, a koja se automatski uklju uje nestankom elektri ne struje u objektu.

lan 4.

Zatvorena skladišta mogu biti:

- 1) u posebno izgrađenoj građevini,
- 2) u prostoriji koja se nalazi u građevini koja služi za druge namjene.

lan 5.

Prema površini, skladišta se dijele na:

- 1) mala skladišta, površine požarnog sektora do 1.000 m²,
- 2) srednja skladišta, površine požarnog sektora od 1.001 m² do 3.000 m² i regalna skladišta do 3.000 m²,
- 3) velika skladišta, površine požarnog sektora preko 3.000 m² i sva visokoregalna skladišta.

lan 6.

Skladišta se prema načinu skladištenja robe dijele na:

- 1) klasična skladišta (sa skladištenom robom, visine do 9m),
- 2) visokoregalna skladišta (sa skladištenom robom iznad 9 m visine);
- 3) silose;
- 4) hladnjače.

lan 7.

Skladišta moraju imati prilaz za vatrogasna vozila, i to:

- 1) mala skladišta - najmanje s jedne strane;
- 2) skladišta srednje veličine - najmanje s dvije strane;
- 3) velika skladišta i hladnjače - najmanje s tri strane;
- 4) silos (uključujući i prijamno-otpremna mjesta uz silos i ostale pomoćne prostorije koje su izravno uključene u proces rada silosa) - sa svih četiri strane.

lan 8.

Put za evakuaciju iz skladišta prema sigurnom prostoru mora biti neprekidan, ravan, sa što manje zavoja, uvijek slobodan i nezakriven.

Smjer prema izlazu za evakuaciju označava se na podu i na zidovima žutom strelicom. Put za evakuaciju mora biti širok najmanje 0,8 m i ograničen svijetlozelenim trakama širine 10 cm.

Iznad evakuacijskih putova ne smiju biti materijali koji gorenjem, kapanjem ili na drugi način ugrožavaju sigurnu evakuaciju.

Roba se ne smije skladištiti iznad evakuacijskih putova.

lan 9.

Vrata na putu za evakuaciju moraju biti široka najmanje 0,8 m, moraju biti zaokretna, tako da se otvaraju u smjeru izlaza, i ne smiju imati prag.

Ako su vrata na putu za evakuaciju klizna ili zaokretna i šira od 1,25 m, na njima se moraju nalaziti zaokretna vrata koja udovoljavaju zahtjevima iz stavka 1. ovoga člana.

lan 10.

Skladišta s požarnim opterećenjem veći od 1.000 MJ/m² moraju imati najmanje dva izlaza za evakuaciju, postavljena tako da se prostorija skladišta može sigurno napustiti, bez obzira na to s koje je strane započeo požar.

lan 11.

Stubišta namijenjena za evakuaciju moraju biti široka najmanje 80 cm i izgrađena od negorivih materijala, otpornog prema požaru najmanje 30 minuta.

lan 12.

U svakoj od podrumskih ili suterenskih prostorija u skladištu se mora izgraditi po jedno stubište na dvije različite strane, koje vodi do razine tla.

lan 13.

Velika skladišta i skladišta srednje veličine koja imaju najmanje jedan nadzemni kat moraju imati požarna stubišta postavljena na najvećoj udaljenosti od prostorije za pogonske uređaje.

lan 14.

Požarna stubišta - stube se izrađuju s branicima za zaštitu od pada i postavljaju se od razine tla do krova, na najvećoj udaljenosti od prostorije za pogonske uređaje.

Stubištima iz stavka 1. ovoga člana mora se osigurati slobodan prilaz sa svih katova u skladištu.

lan 15.

Otpornost na požar konstrukcijskih elemenata skladišta određuje se u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

Stupanj otpornosti konstrukcijskih elemenata skladišta prema požaru dan je u Tablici 1. Ako je skladište opremljeno uređajima za automatsko gašenje požara, stupanj otpornosti konstrukcijskih elemenata prema Tablici 1. može se smanjiti za jedan.

Nosive i ne nosive konstrukcije u velikim skladištima i skladištima srednje veličine s visokim i srednjim požarnim opterećenjem moraju se zaštititi negorivim materijalom tako da njihova otpornost prema požaru udovoljava zahtjevima iz Tablice 1. ili prostor skladišta mora biti zaštićen uređajima za automatsko gašenje požara.

lan 16.

Otpornost požarnog zida prema požaru određuje se prema požarnom sektoru koji ima veće požarno opterećenje.

lan 17.

Požarni zid mora nadvisivati krov skladišne građevine najmanje 50 cm, a ako je krov od gorivih materijala, na objema stranama, po 160 cm od zida, ugrađuje se i dio krova od negorivih materijala.

Ako požarni zid vrste prijanja uz donju stranu krovne konstrukcije koja je otporna prema požaru najmanje 2 sata, taj zid ne mora nadvisiti krov skladišta.

lan 18.

Vrata u požarnom zidu moraju biti jednake otpornosti prema požaru kao i zid u kojemu se nalaze, moraju se zatvarati automatski i mora postojati mogućnost za njihovo ručno zatvaranje.

Površina tih vrata ne smije premašiti 25% površine zida.

lan 19.

Zidovi stubišta i otvora za dizala koja služe za prijevoz robe i osoba moraju biti otporni prema požaru, i to:

- 1) najmanje 1 sat u skladištima s požarnim opterećenjem nižim od 1.300 MJ/m²,
- 2) najmanje 1.5 sat u skladištima s požarnim opterećenjem višim od 1.300 MJ/m².

U slučajevima iz stavka 1. ovoga člana vrata na dizalima moraju biti otporna prema požaru najmanje 30 minuta.

lan 20.

Nosive konstrukcije rampe i nadstrešnice zatvorenih skladišta opasnih tvari rade se od negoriva materijala.

lan 21.

Skladište mora biti zaseban požarni sektor i, u pravilu, obuhvaćati najviše jednu etažu. Kod skladišta koja imaju više katova nije dopušteno spajati prostorije s dva kata ili više katova u jedan požarni sektor.

Iznimno, požarni sektor skladišta iz stavka 1. ovoga člana može obuhvaćati i dvije etaže (prizemlje i etažu ispod ili iznad prizemlja) ukoliko ukupna površina poda obiju etaža ne prelazi 6.000 m².

Visokoregalna skladišta, bez obzira na veličinu, čine jedan požarni sektor.

Požarnom sektoru skladišta iz st. 1., 2., 3. i 4. ovoga člana može pripadati prostorija skladištara sa sanitarnim prostorom, ukupne površine do 20 m².

Najveće dopuštene površine požarnih sektora u zatvorenim skladištima određene su u Tablici 2.

Svaki požarni sektor iz stavka 6. ovoga člana mora imati najmanje jedan vanjski zid na kojemu je ulaz u skladište.

lan 22.

U skladištima u kojima postoji opasnost od stvaranja eksplozivnih smjesa moraju se poduzeti sljedeće mjere:

- 1) električni uređaji i oprema te manipulativna i transportna sredstva moraju biti konstrukcijski izvedena u protueksplozijskoj zaštiti

Tablica 1.

	Mala skladišta			Skladišta srednje veličine			Velika skladišta		
	Požarno opterećenje								
	nisko	srednje	visoko	nisko	srednje	visoko	nisko	srednje	visoko
Stupanj otpornosti prema požaru, prema standardu JUS U.J1240	II.	II.	III.	II.	III.	IV.	III.	IV.	V.

Tablica 2.

Najveće dopuštene površine požarnih sektora u m ²			
Vrsta materijala	Bez instalacija za automatsko otkrivanje požara	S instalacijama za automatsko otkrivanje požara	S uređajima za automatsko otkrivanje i gašenje požara
Zapaljive praškaste tvari	do 400	do 800	neograničeno
Čvrste kompaktne zapaljive tvari, tačke paljenja do 300C	do 2.000	do 3.000	neograničeno
Čvrste kompaktne tvari, tačke paljenja iznad 300C	do 3.000	do 4.500	neograničeno